

ס ו ד י ב י ו ח ר

שיחה בין ראש הממשלה הגב' ג. מאיר
לבין

מזכיר המדינה ד"ר ה. קיסנינג'ר

ב-27.2.74, בשעה 16.20

בלשכת ראש הממשלה בירושלים

בהשתתפות השגריר דיניץ ומר פיטר רודמן

נרשם ע"י מר ש. דיניץ

1. המזכיר פהח ואמר:

גברתי, ראש הממשלה. לפני כל דבר אחר, אני רוצה למסור לך בזאת את רשימת השבויים הנמצאים בידי הסורים. הרשימה מכילה 65 שמות. כולט חיים. ביקורי הצלב האדום יתחילו ביום שישי.

ראש הממשלה הודחה בדבריהם נרגשים למזכיר, ושאלה שוב אם כולם חיים.

המזכיר אמר, שאסד הבטיח לו שכולם חיים ובמצב טוב. אבל, כמוכך, מצב בריאותם המדוייק נדע לאחר שיבקרם הצלב האדום.

ראש הממשלה אמרה, שעשינו סידורים למסור זאת במהירות המכסימלית להורים. ראש הממשלה בקשה את השגריר לקרוא לרמטכ"ל.

הרמטכ"ל נכנס, וראש הממשלה מסרה לו את רשימת השבויים. הרמטכ"ל הודה למזכיר המדינה.

המזכיר אמר שסוכס, כי העניך יפורסם סימולטנית בווישינגטון וכירושלים בשעה 20.30 בערב, זמננו. המזכיר הסביר, שאסד עמד על כך שהפרסום הראשון יצא מווישינגטון.

היו כמה רגעי התרגשות, והשגריר הסביר למזכיר עד כמה רח"מ דאגה שאמנם הרשימה מכילה שמות של שבויים חיים. המזכיר חזר ואמר, שאסד הבטיח לו שכלם חיים ובמצב טוב.

ראש הממשלה אמרה למזכיר, שיש לנו 380 שבויים סורים וכי אנו מוכנים לרוץ על חילופין מיד.

2. המזכיר אמר, שברצונו לסקור בפני דה"ס את המצב, כפי שהשתקף בשיחותיו ברמסק:-

א. (רגיש במיוחד)

המזכיר הדגיש, שהסורים במתיחות עם העיראקים. הפעולה שנעשתה בגבול איראן-עיראק, נעשתה בהשראת האמריקאים, לפי בקשה המצרים, כדי למשוך את הצבא העיראקי מהגבול הסורי.

ב. המצרים והאלג'יראים בעד מו"מ ומפעילים השפעה ממהנה על אסד.

ג. גרומיקו רצה לבוא לרמסק בזמן בקורו של המזכיר. הסורים דחו זאת עד לאחר צאתו של המזכיר מרמסק וכן יעשו המצרים לגבי בקור גרומיקו, כדי שהמזכיר וגרומיקו לא יהיו באותו זמן, באותה בירה.

ד. הסורים רואים בעצם דו-שיח עם ישראל קרבן גדול מאד בשבילם.

ה. לגוף העניין, אסד לא יסכים להסכם הפרדה שיגיע רק עד הקו של ה-6 באוקטובר. אסד אמר שהמלחמה עלתה לו כ-13 אלף אבידות מהם 6,000 הרובים, והוא לא רוצה לחזור לאותו מקום שהתחיל. מספר אבידות זה הוא מלבד העיראקים ואחרים שהשתתפו במלחמה בגזרה הצפונית.

המזכיר חושש, שאם יבוא עם חכנית המבוססת על שישי באוקטובר, אסד ידחה זאת, סמס, על הסף; יקבע שישראל לא רצינית, ויפוצץ את המשא ומתן. על כן, עלתה בסוחו של המזכיר סקטיקה שונה, שמטרתה לא לשבור את העניין ביום שישי. לכן הוא שוקל לא להציע לסורים שום חכנית, ולומר להם שהחכנית שהוצגה בישראל לא נראתה לו, ולכן לא ימסור אותה לאסד עד אשר תהיה הזדמנות לבחון העניין המחודש. זאת כדי למנוע התפוצצות ערב צאתו של פומפידו לבריה"מ (7 במרס) וכל עוד גרומיקו באזור וכו'.

המשך סעיף ה'.

על כן, בדעתו של המזכיר להגיד לסורים, שחוך שבועיים תשגר ישראל את השר דוין (או כל אחד אחר שהקבע רה"מ), והם ישלחו נציג סודי בכיר. בשלב זה, חושש המזכיר, שאפילו אם נציע לסורים 2 ק"מ מעבר לקו הטבול, יהיה מסוכן להגיש זאת לאסד.

ו. ראש הממשלה השיבה, שכל התכנית שלנו מבוססת על הסובלעת, ולא באה בחשבון כל נסיגה מעבר לקו ה-6 באוקטובר. התביעה הסורית איננה עניינית, איננה רצינית, ואיננה מחוייבת המציאות.

ז. המזכיר אמר, שהוא מסכים שהתכנית שהגישו הסורים לא באה בחשבון. המזכיר מחפש משהו שאפשר לרכז מסביבו תמיכת הערבים האחרים (ובעיקר סאדאת), ובאותו זמן לא ישפיע על צרכי הבטחון של ישראל.

ראש הממשלה אמרה, שעקרונות התכנית שלנו ישמע אחר-כך, אבל היא מבוססת על הלוקה לשלושה אזורים, לפי המתכונת המצרית, וכוללת דילול הרדי של כוחות ונשק.

ח. המזכיר אמר, שהגישה המצרית של סאדאת ופהמי עוזרת לישראל בזה שאינם רוצים שהסורים יקבלו יותר מאשר הם קבלו, וגם לא יותר מדי מהר.

ט. כאן עבר המזכיר לדבר מחדש על השינוי במחשבה המצרית, שלפי דעתו, נע בכיוון רציני לקראת שלום. ההליך זה יתגבר במצרים אם הסורים יתחסו על משהו עם ישראל.

המזכיר אמר, שהרגשתו היא (למרות שלא נאמר לו זאת ע"י המצרים), שאם נכיר ברכונות המצרית על כל סיני, סאדאת יסכים שישראל האחוז רצועת-שטח משרם-א-שיח אל הגבול שלה. כל זה לא חמורת שלום, אלא חמורת סיום הלוחמה.

י. לעומת זאת, אמר המזכיר, הוא פסימי הרבה יותר לגבי החורים ואיננו רואה פתרון "מפני שאף אחד לא יכול לבקש מכם ברצינות לרדת מרמת-הגולן".

"Because nobody can seriously ask you to go down from the Golan Heights".

ראש הממשלה השיבה, שאין אנו יכולים לרדת מהגולן ואין אנו יכולים, במסגרת הפרדה הכוחות, לסגת מעבר לקו הסגול, כי הסכם הפרדה הכוחות איננו הסוף.

המזכיר אמר, שאין לו ספק, שאסד ממילא יבקש את כל רמת-הגולן תמורת שלום, ולכן אין הוא רואה הבדל גדול איפא יהיה קו הפרדה הכוחות.

יא. ראש הממשלה הזכירה שעם המצרים היו שני שלבים: הסכם שש הנקודות, והסכם ההפרדה, וכי השבויים הוחזרו לאחר הסכם שש הנקודות. רה"מ שאלה איך יהיה המצב כאן? האם יש להם עניין בהחזרת הכפריים תמורת החזרת השבויים?

המזכיר אמר, שלא נראה לו שהסורים יסכימו לאיזה שהוא סדור לפני הסכם ההפרדה, ובלי הסכם ההפרדה הם יחדשו את המלחמה וינסו לגרור את המצרים.

המזכיר אמר, שכבר רמז לסורים, שלא יחכך כל הסדר עם ישראל מעבר לקו הסגול.

סוריה תהיה יותר בודדה כאשר יהיה לה הסדר הפרדה כוחות עם ישראל, מאשר ללא הסדר הפרדה כזה.

ראש הממשלה חזרה ואמרה, שלא נוכל ללכת מעבר לקו הסגול, והמזכיר אמר שהסורים הם לא יציבים ואסד כבר נחשב אצלם למהוגן.

המזכיר הוסיף, שאם נשאל אותנו:מה הוא ממליץ? - אין הוא, אפילו, יכול להגיד לנו. הוא רק יודע שאם יקח את התכנית שלנו לדמשק - והיא מתבססת על קו הסגול - יצא אסד בפומבי נגד התכנית ויפוצץ את העניין.

יב. השגריר אמר, שאולי מוטב שהמזכיר ישמע קודם את עקרונות התכנית שלנו, ואחר-כך יביא לדמשק את העקרונות במקום את התכנית, ובצורה כזו לא תהיה הזדמנות לאסד לפוצץ את הכו"מ.

המזכיר אמר שהוא נוטה לגישה כזו.

- יג. המזכיר אמר, שבזמנו, אמר לו סאדאט, שלפי דעתו, קונייטרה היחה מסדרת העניין בשביל הסורים.
- יד. ראש הממשלה הזכירה למזכיר את דברי הנשיא ניקסון לגבי רמה-הגולן.
- טו. המזכיר אמר, שהוא ינסה לגייס את סאדאט לגישה מהונה ולהשפעה סמתח על הסורים. הוא בהחלט מצדד במחשבה לדחות ההכרעה ולא לפוצץ את הסו"מ, בשלב זה. יחד עם זאת, אמר שתחפתח הרגשה של קפאון. יש להפריד בין הכוחות העויינים. מבחינתו של אסד, נדמה למזכיר, שהוא מעדיף הוסר הסכם והמשך הכנוש. אם ישראל חתמיד בתביעתה לקו ה-6 באוקטובר - מעדיף המזכיר לא להציג להם כיום שישי שום תכנית, אלא לדחות את המו"מ לוויסינגטון.
- כאן סיפר המזכיר, שפייסל הבטיח לו, שהוך 15 יום ממועד סיום הועידה על הנפט, הם יורידו את האמכרגו. במקרה ולא יעמדו בדיבורם, אין המזכיר רוצה שיכנלו לייחס זאת למשבר במשא וטחן. לכן, המזכיר חוזר ומדגיש, בפומבי, שהמו"מ עם הסורים הוא עניין ממושך ויכול לקחת שבועות.
- טז. ראש הממשלה שאלה טוב, אם התחלת החזרת התושבים והשבויים, אין בה משום פיצוי על הקפאון, שיעמיד אותו במצב נוח יותר? המזכיר אמר שהוא מסופק.
- יז. פה הרהר המזכיר בקול רם לגבי הטקטיקה שלו כמהיר ואמר, שהוא יביד לסאדאט שמצא שישראל אפילו לא רוצה להחזיר את כל המובלעת, והוא מנסה להשפיע עליה לסגת עד הקו של ה-6 באוקטובר. הוא יבחון את חגובתו של סאדאט.
- יח. ראש הממשלה אמרה, שיש לנו עוד סיבה לרובו על הסורים, וזו הצורה שבה הם מתיחסים לכמה אלפי היהודים שעוד נשארו שם.
- המזכיר אמר, שאסד סיפר לו, כל הזמן, שהוא מתייחס יפה ליהודים, ואף אמר שהיהודים מהאוננים שישראל מסבכת אותם בתביעתה ליציאתם מסוריה, בזמן שכל כך טוב להם שם (המזכיר ביטל, בגיחוך, טענה זו).

י.ס. הסוכיר הסביר את ההכרל בין סאדאת "המצרי-הלאומי" לבין
אסד "המשובע". אם כי, גם אצל אסד מצא, עכשו, גישה קצת פחות
חמורה מאשר בבקורו הקודם. אסד מדבר, עכשו, על קיום ישראל
ואומר, שאם ישראל רוצה שלום, היא יכולה להשיג זאת חמורה
פינוי כל השטחים הכבושים, אחרת, הוא מוכן לחכות עד שישראל
היהפך לטויאן.
(הסוכיר העיר, שאפילו דוגמה זו לא טובה, כי אמריקה לא נטשה
ואינה מתכוונת לנסוש את טויאן).

כ. אחר-כך, נתכנסנו בהרכב מלא.

=====